

jeg lægger i denne Henseende netop Vægt paa, at der bruges Ordet „Forsatning“, og ikke som i § 78, hvor der tales om de afvigende Troes-samfund, siges, at deres „Forhold“ nærmere skal ordnes ved Lov. Men § 75 i Grundloven eller Grundloven i det Hele taget fastsætter ikke nogen Tid, inden hvilken en saadan Forsatning og dermed en særlig Stilling for Kirken skulde indtræde. Saalænge dette altsaa ikke finder Sted, saalænge Kirken ikke har faaet en Forsatning og dermed en særlig Stilling, saalænge bevares de fra Tiden før 1849 ned- arvede Forhold, saaledes at Staten og Kirken ere sammensmeltede. Det er en Tilstand, som jeg ikke troer kan være beregnet paa at skulle være vedvarende, jeg kan kun ansee den som en midlertidig, som en Mellemtilstand, som nemlig kun skal vare, indtil Folkekirken efter § 75 i Grundloven har faaet en Forsatning. Det er en Selvfølge af denne Anskuelse, at jeg anseer for fuldkommen lovmæssigt Alt, hvad der i kirkelig Henseende er foretaget, og de Foranstaltninger, der ere truffene siden 1849.

Naar der har været Tale om, at Rigsdagen skulde betragtes som Repræsentation for den danske Folkekirke, er den Indvending ofte forekommen, at Rigsdagen er bekjendelsesløs. Denne Sætning anseer jeg for fuldkommen sand paa Grund af den Religionsfrihed, der ifølge Grundloven er en almindelig statsborgerlig Ret-tighed hos os. Smidlertid vil jeg ikke benytte denne Indvending, fordi jeg ikke troer, at den vil træffe der, hvor den egentlig skulde træffe. Men der er en anden Indvending, som jeg anseer for at være afgjørende, og det er den, at Rigsdagen vel i Almindelighed er Repræsentation for hele det danske Folk og altsaa for det danske Folks Interesser i det Hele, men den er ikke nogen særlig kirkelig Repræsentation, idet den slet ikke er valgt med særligt Hensyn netop til det Kirkelige. Som blot Repræsentation for Folkekirken vilde Rigsdagen ikke have nogen Myndighed til at deeltage i at give Love, og jeg betragter den derfor i politisk Henseende som noget Mere og Mægtigere, end den vilde være som blot Repræsentation for Folkekirken. Den er nemlig en Deel af Statsmagten; den er

og deri ligger dens Afkomst til at kunne deeltage i Lovgivningen for Folkekirken. Seer man hen til Communerne, som ogsaa have en særlig Stilling i Staten, saa er det dog aabenbart, at de neppe vilde finde sig tilfredsstillende ved ikke at have nogen anden Repræsentation end Rigsdagen. Hvad § 91 i Grundloven er for Communerne, er § 75 for Folkekirken.

Der har været hittret Frygt for, at Rigsdagen skulde miste Noget af sin Ret og Myndighed ved at give Kirken en Forsatning og derved en særlig Stilling; men denne Frygt kan jeg aldeles ikke dele. Her er nemlig ikke Tale om at fastslaae en Forsatning for Folkekirken ved en ny Grundlovsbestemmelse; her er kun Tale om at ordne Kirkens Forsatning ved Lov, altsaa ved Lov, som Rigsdagen selv deeltager i at give, og hvorved den jo ikke kan bortgive Noget af sin grundlovmæssige Ret eller Myndighed. Den Frihed, som Kirken vilde erholde ved en saadan Forsatning, ved en saadan særlig Stilling, har nogen Lighed med den Frihed, som ogsaa efter Grundloven tilkommer Communerne. Jeg vil nærmest, netop i Modsætning til, hvad jeg tidligere har sagt om, at Kirken var umyndig, kunne udtrykke Forholdet ved at sige, at Kirken derved i Lighed med Communerne vilde blive myndig med Curator. Kirken vilde nemlig ligesom disse vedblive at staae under den almindelige Lovgivningsmagt, hvorhos der jo for Communerne's Vedkommende udtrykkelig er sagt i Grundlovens § 91, at de skulle staae under Statens Tilsyn. Jeg troer derfor ikke, at der kan være Noget at frygte for, at Rigsdagen skal miste Noget af sin grundlovmæssige Ret eller Myndighed, og jeg siger derfor: Lad kun Kirken faae sin Forsatning, lad kun Rigsdagen opgibe sin Andeel i det Værgemaal, som nu finder Sted for Kirken. Det vil følge ganske af sig selv, at Rigsdagen nok holder paa sin Andeel i Statsmagten, paa sin grundlovmæssige Ret og Myndighed.

Jeg har saaledes fremhævet, at jeg slet ikke tvivler om Rigsdagens Competence til at behandle de kirkelige Anliggender, men at jeg ikke anseer Rigsdagen som en Repræsentation — i dette Ords almindelige Forstand — for Folkekirken, og at jeg ikke frygter for, at